

Το Τμήμα Θεολογίας του Α.Π.Θ. αποχαιρετά τον π. Βασίλειο Καλλιακμάνη

/ [Παιδεία και Πολιτισμός](#)

Το τέλος της σημερινής συνέλευσης του Τμήματος Θεολογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης δεν ήταν το σύνηθες. Αφού τελείωσαν οι διεργασίες για τα τρέχοντα ζητήματα, ο Πρόεδρος του Τμήματος, καθηγητής Νίκος Μαγγιώρος ανήγγειλε ότι ήλθε η ώρα της αφυπηρέτησης του Καθηγητή Ηθικής και Ποιμαντικής, πρωτοπρεσβυτέρου του Οικουμενικού Πατριαρχείου π. Βασιλείου Καλλιακμάνη.

Ο Πρόεδρος μετά από σύντομη αναφορά στο έργο και την προσωπικότητα του Πατρός Βασιλείου, κάλεσε τα παρευρισκόμενα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος, εάν ήθελαν, να απευθύνουν έναν χαιρετισμό στον απερχόμενο Κληρικό Καθηγητή. Δεν υπήρξε ούτε ένα μέλος το οποίο δεν είχε να πει κάτι για το έργο, την προσωπικότητα, αλλά και από την προσωπική σχέση την οποία είχε οικοδομήσει με τον π. Βασίλειο. Πρώτα μίλησαν ο διεθυντής του Τομέα Ηθικής και Κοινωνιολογίας καθηγητής κ. Χρήστος Τσιρώνης και μετά τα υπόλοιπα μέλη. Η συγκίνηση του αποχαιρετισμού ήταν διάχυτη στην αίθουσα συνεδριάσεων.

Τον κύριο χαιρετισμό απηύθυνε ο Αναπληρωτής Καθηγητής του ιδίου τομέα και επί

έτη στενός συνεργάτης του, κ. Πέτρος Παναγιωτόπουλος ο οποίος απευθυνόμενος στον π. Βασίλειο είπε τα εξής:

«Και να που φτάσαμε στο ακαδημαϊκό «Δι' Ευχών». Να που η κλεψύδρα της πανεπιστημιακής πορείας σώνεται. Κοντά μισός αιώνας που πέρασες την εξώπορτα αυτού του κτιρίου, «συρμένος» σχεδόν από τον πεισματάρη Γιαννιώτη[1], που άλλαξε τη ζωή σου – και τις ζωές πολλών ακόμα. Σίγουρα τώρα μας βλέπει και θα γνέφει από κει ψηλά, ικανοποιημένος από την επιμονή του.

Και να λοιπόν που ο γιος του μπακάλη-αγρότη απ' το χωριό των εξορίστων, με τους μέτριους βαθμούς, μιας και δεν γέμιζε το μάτι των θλιβερών δασκάλων του, αποχαιρετά τα έδρανα που κόσμησε με το πνεύμα, τη διδαχή και τη ζέση του. Να που ο ξοδευτής της ισχνής λάμπας στα απόβραδα του καμάτου δεν έγινε τελικά Πρύτανης, αλλά ο λόγος και το παράδειγμά του πρυτάνευσε σε στρατιές πιστών και στελεχών του πληρώματος της νηός που τόσο πιστά υπηρέτησε. Να που η θλίψη οικείων και φίλων του γενεθλίου τόπου για τον αποχωρισμό βρήκε τελικά γλυκύ αντίβαρο στις ψυχές που μαλάκωσαν και γεύθηκαν την παράκληση στο εξομολογητήριο, στο γραφείο και στο αμφιθέατρο.

Μαθήτευσες σε μορφές μεγάλες. Κι η συστολή του άπραγου, που κράτησε καιρό πολύ, σε βοήθησε να αφομοιώσεις ουσιαστικά τις πτυχές του λόγου τους, να διακρίνεις τις τομές που χάρασαν και τον ναρκισσισμό που τους συνόδευε, να μάθεις να συνθέτεις μακριά από ταμπέλες και χαρακώματα.

Με κάποιους συνυπήρξες και συνάδελφος. Αλλά εσύ δεν έπαυες ποτέ να μαθητεύεις και να σπουδάζεις. Πολύ πριν εφαρμοστούν και κυριαρχήσουν οι δια βίου μαθήσεις, ήξερες να ακούς, να τεκμηριώνεις, να υποβάλεις τον λόγο σου στη βάσανο της κριτικής, να κρατήσεις τη σκέψη σου γρηγορούσα, να βρίσκεις το θάρρος να ορθοτομήσεις όταν το επέβαλλαν οι περιστάσεις, να μη σιωπήσεις για το δίκιο των πραγμάτων και των άλλων – όχι για το δικό σου, να αποβάλλεις τους πειρασμούς και το τέλμα της αυθεντίας που υπαγόρευε η θέση σου.

Κάπως έτσι κατάφερες να γειώσεις την υψιπέτεια του Ματσούκα στις καθημερινές αγωνίες των πιστών. Έτσι περίπου μπόρεσες να ανταποκριθείς στα καλέσματα του Φουντούλη και να χτίσεις περάσματα ανάμεσα σε λατρεία και ποιμαντική πράξη – αλλά και να διδαχθείς από 'κείνον τη μοναδική τέχνη της σισύφειας άμβλυνσης των ακαδημαϊκών παθών. Και βέβαια, ακριβώς έτσι πήρες τη βαριά κληρονομιά από τον δάσκαλό σου και πήγες παραπέρα τη μελέτη του εκκλησιαστικού ήθους, αλλά κυρίως έφερες την εφαρμογή του σε ζωή και παράδειγμα. Δυσβάσταχτο το χρέος της μαντζαρίδειας σφραγίδας και σκιάς στα πατήματά του, μα εμπιστεύτηκες την ουσία της παρακαταθήκης και όχι την ασφάλεια της ειδωλοποίησης. Με τις αξίες της προσωποκεντρικότητας, της επικαιρικότητας, της πρόληψης και της θεραπείας παραμάσχαλα, κουβάλησες την Παράδοση στο σήμερα κι αχρήστευες τις τρέχουσες φοβίες και ιδεοληψίες.

Έλεγες πάντα πως θεωρητικός ήσουν και γι' αυτό αναρωτιόσουν πώς γινόταν και μάζευες τους θετικούς γύρω σου. Μάλλον όμως δεν ήταν μόνο η επιθυμία τους να ξεδιψάσουν τη στέγνια της ξερής μελέτης των πραγμάτων και να γευτούν τον

τρόπο που η γνώση συναντά την ανθρωπιά. Ήταν σίγουρα και που δεν φοβόσουν την έρευνα, που σ' άρεζε η απόδειξη, το στέρεο βήμα, η αλήθεια που ελευθερώνει. Η θετικότητα δηλαδή. Κυρίως όμως η πιστότητα στην αρχή πως δεν δικαιούμαστε να τσαλαπατήσουμε τη συνείδηση κανενός.

Βέβαια, είχες και τα όπλα σου. Την αίσθηση του ελάχιστου βασικά. Τη διακονία που σ' αποστράγγιζε για να βρίσκουν αγκωνάρι και να σταθούν στα πόδια τους τα πνευματικοπαίδια σου. Την αίσθηση του ξυλοδαρμού τις Παρασκευές τα βράδια που σε συνόδευε όταν έβγαινες από το Εξομολογητάρι, αλλά και που έτρεφε και ζωντάνευε την αλλιώτικη θεολογία σου την υπόλοιπη εβδομάδα. Το θυσιαστήριο όπου απέθετες το φαρμάκι που άφθονο κερνιόσουν και ανέφερες τα βιωμένα και τα ανείπωτα από τα όνειρα, τους πόνους και τα πάθη που ρούφαγε το βασανισμένο πετραχήλι. Τη μνημόνευση στην Πρόθεση φίλων και εχθρών, ιδίως των δεύτερων.

Αυτά τα όπλα λοιπόν. Σαν «θλίψεις που επλάτυνάν σε». Κουπιά που σε πέρασαν ανάμεσα απ' την ελαφράδα των εκκλησιαστικών αυλών και από την αιθεροβασία του λογιωτατισμού της καθέδρας, από τις συμπληγάδες του εγκρατητισμού και της ασυδοσίας. Πινέλα που χρωμάτιζαν την ακαδημαϊκή παραγωγή σου, κείμενα, στάσεις, με λόγο έμπονο, συχνά αιμάσσοντα, σαρκωμένο με έγνοια. Κατάρτια για να γλιστρήσεις από τις μυλόπετρες της αδηφάγας μικρότητας των σχέσεων και των μικροϋπολογισμών των μάταιων επιδιώξεων. Κοντάρια συγκατάβασης για να σχοινοβατείς ανάμεσα από την ακρίβεια και την οικονομία.

Κοιτάζεις τώρα προς τα πίσω και είδες πως «διήλθες παγίδων πολλών». Αναμετράς τις έσωθεν και έξωθεν πληγές, του ομιλούντος συνεργούντος και πρωτοστατούντος ενίοτε, με πόνο μνησιπήμονα, που επιμένει και όπου κι αν αγγίζεις τη μνήμη να πονεί. Τίμησες τον Τομέα, το Τμήμα, τη Σχολή, το Πανεπιστήμιο που σε τίμησαν κι αυτά: μέχρι την τελευταία στιγμή υπηρεσίας δεν απουσίασες, δεν κρύφτηκες, δεν ξαπόστασες, κι έμεινες να παλεύεις για το καλύτερο αύριο που θα σε έχει μόνο ως ανάμνηση. Απέναντι στην υποτίμηση και τις καφενειακές κουβέντες λογίων και αδαών, δίδαξες ότι ο πατριωτισμός γι' αυτόν τον Τομέα, αυτό το Τμήμα, αυτή τη Σχολή, αυτό το Πανεπιστήμιο, δεν ήταν συντεχνιακό αντανακλαστικό ούτε τυπική υποχρέωση, ήταν το όραμα για το καλύτερο που αξίζουμε και θέλει πλάτες για να το δούμε. Ήσουν ακόμη κι εκεί, στην τελευταία παράδοση, να συνεχίσεις μέχρι τότε να μοχθείς, ο πασίγνωστος δάσκαλος κληρικών, ανώτερων τε και κατώτερων (αν και αυτό ξέρω, δεν το θεωρείς και οπωσδήποτε τιμητικό) να παραμείνεις προσηνής, να διδάξεις, να γλυκομαλώσεις, να διαλέξεις τον δύσκολο δρόμο της οικοδόμησης, αντί της κριτικής και του χλευασμού. Έβγαλες τον πλούτο του Σπουδαστηρίου σε άμβωνες, συνάξεις, επιμορφώσεις, αρχονταρίκια, μικρόφωνα και κάμερες, όχι σπάνια σε ακροατήρια εμπαθή και μικρόψυχα, για να μεταγγίσεις ελπίδα και να σπείρεις την υποψία της άλλης, της καινής βιοτής. Στέρησες απ' τη Φωτεινή, τα παιδιά και τα εγγόνια σου την παρουσία, τις έγνοιες και τις σκέψεις σου, για να τιμήσεις το ψωμί που έτρωγες, για να δοθείς σε φοιτητές και συναδέλφους, στην κοινωνία,

στην Εκκλησία.

Μετά από όλα αυτά, σήμερα που τα ευχαριστώ μοιάζουν ισχνά κι αδύναμα, και γνωρίζοντας πόσο απεχθάνεσαι τα δημόσια εγκώμια, δέξου τα παρόντα σαν καημούς ανεπίδοτους. Έτσι κι αλλιώς, κι έτσι που τα φέραμε τα πράγματα, οι λογαριασμοί μένουν ανοιχτοί, κι ας «σταθήκαμε Κύριε κακοί εμπόροι».

Κι από ένα αποπνικτικό απόγευμα ενός άλλου καύσωνα, κοντά 40 χρόνια πριν, στα σκαλιά του Αι-Γιώργη, που πρωτομιλήσαμε για τα της Ενορίας, ίσαμε τώρα, πασχίζω να καταλάβω πώς κατάφερες να κάνεις τη σιγή να σβήνει τους άλλους μάταιους και κενούς θορύβους.»

[1] Σ.Σ. υπονοείται ο μακαριστός Μητροπολίτης Ελασσόνης κυρός Βασίλειος (Κολόκας)

Ο σεβαστός και αγαπητός π. Βασίλειος τυγχάνει μέλος της επιστημονικής επιτροπής της Πemptousίας από ιδρύσεώς της. Την εκόσμησε πολλές φορές με συνεντεύξεις, κείμενα, ως μέλος οργανωτικών επιτροπών και εισηγητής σε συνέδρια και ως καθηγητής σε σεμινάρια. Είναι πάντοτε δίπλα στους συνεργάτες με την συμβουλή, την φροντίδα και τον άοκνο επιστημονικό και ποιμαντικό του οφθαλμό.

Οι συνεργάτες της Πemptousίας του εύχονται υγεία κατ' άμφω και μακροημέρευση υπό την σκέπη του Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τον οποίο θεοφιλώς υπηρετεί!

Πηγή: www.pemptousia.gr